HE 59/2020 vp **VN/5511/2019**

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN VASTINE YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE LIITTYEN OIKEUSMINISTERIÖN LAUSUNNOSSA ESIIN NOSTETTUIHIN HUOMIOIHIN

Alla olevat kommentit on valmisteltu yhteistyössä puolustusministeriön kanssa.

1. **Lakiehdotuksen 50 a §:ssä säädetyn suhde hallintolaissa säädettyyn**

   Oikeusministeriön lausunnossa esitetään, että lakiehdotuksen 50 a §:ssä asianosaisuutta koskevan poikkeuksen tulisi kohdistua hallintolain 11 §:n sijaan ympäristönsuojelulain 43 §:ään. Valmistelun kuluessa on päädytty kohdistamaan poikkeus asianosaisuudesta nimenomaan hallintolakiin, jotta olisi selvää, että hallintolaki tulee muutoin sovellettavaksi. Jos katsotaan, että ympäristönsuojelulain mukaisesta asianosaisuuden määritelmästä poikkeaminen on epäselvää huolimatta ensimmäisen momentin viimeisestä lauseesta, voisi tulla kyseeseen molempien lakien mainitseminen esim. seuraavasti:

   Jos puolustusvoimista annetun lain 15 §:n 8 momentissa tarkoitettua maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavaa kohdetta koskevien tietojen suojaaminen sitä edellyttää, puolustusvoimien tarpeisiin tarkoitettua kemikaalivarastoa koskevan lupahakemuksen ja tämän lain 10 a luvussa tarkoitetun ilmoituksen käsittelyssä asianosaisena pidetään **lain 43 §:stä ja** hallintolain 11 §:stä poiketen vain toiminnanharjoittajaa.

   Lisäksi oikeusministeriön näkemyksen mukaan jää epäselväksi onko 50 a §:ssä ollut tarkoitus säätää valvontaviranomaisen osalta sekä kuulemisesta että lausunnon antamisesta samassa asiassa. Lakiehdotuksen valmistelijoiden mukaan epäselvyyttä asiassa ei synny, koska pykälän toisen momentin mukaan on selkeää, että lausuntoa lupahakemuksesta tai ilmoituksesta pyydetään vain valvontaviranomaiselta, ei muilta. Hallintolain 34 § asianosaisen kuulemisesta toki soveltuu, mutta käytännössä tullee sovellettavaksi pykälän toisen momentin 5 kohta, jonka mukaan asian saa ratkaista asiaosaista kuulematta, jos se on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta. Ehdotetun 50 a §:n menettelyssä ei ole samalla tavoin kuin ympäristönsuojelulain mukaisessa normaalimenettelyssä mukana useita asianosaisia tai osallisia, joten vaatimuksia tai selvityksiä ei samassa määrin tule menettelyn kuluessa käsiteltäväksi.

2. **Lakiehdotuksen 50 a §:ssä säädetyn suhde hallintolaissa säädettyyn**

   Oikeusministeriön lausunnossa esitetään, että lain systematiikan kannalta olisi selkeintä, että kaikki lain muutoksenhakua ja päätöksen täytäntöönpanoa koskevat säännökset olisivat lain 19 luvussa. Koska kuitenkin lakiehdotuksen soveltaminen ylipäänsä tullee olemaan suhteellisen harvinaista, on valmisteluvaiheessa pidetty selkeämpänä, että kaikki erityismenettelyä koskevat säännökset löytyvät samasta pykälästä. Oikeusministeriön huomio siitä, että 190 §:n 1 momentissa on tältä osin pieni epäjohdonmukaisuus, koska siinä säädetään, että lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei *jäljempänä* toisin säädetä. Jotta epäjohdonmukaisuus poistuisi, 190 §:n 1 momenttia voitaisiin tarvittaessa muuttaa niin, että ilmaus ”jäljempänä” muutettaisiin muotoon ”tässä laissa”:

   Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei **tässä laissa** toisin säädetä.

Oikeusministeriön lausunnossa esitetään lisäksi 50 a §:ään lisättäväksi viittausta 19 luvussa muutoksenhausta säädettyyn. Lisäys ei vaikuta tarpeelliselta, sillä pykälässä ehdotettaisiin jo poikkeamista tietyistä 19 luvun säännöksistä. Lainsoveltajan voidaan tällöin odottaa perehtyvän luvun säännöksiin.

Oikeusministeriön huomiosta liittyen 50 a §:n perusteluihin voidaan todeta, että perustelut ovat tältä osin hieman epätarkasti muotoiltu, mutta asia käy tarpeellisessa määrin ilmi lain säännöksistä.

Oikeusministeriön viimeinen huomio liittyen lakiehdotuksen 3 momentin mainintaan hallintotuomioistuimen päätöksen toimittamisesta, on toki totta. Valmistelun aikana pidettiin kuitenkin tärkeänä, että pykälässä pyrittäisiin mainitsemaan mahdollisimman tarkasti erityismenettelyssä huomioitavat seikat. Pyrkimys johtui edellä mainitusta tosiasiasta, että pykälän soveltaminen ei tulisi olemaan jokapäiväistä.

Lainsäädäntöneuvos Tia Laine-Ylijoki-Laakso